



Asia: Valtioneuvoston asetus mikrojärjestöjen tilinpidosta, asetus yhdistyslain (503/1989, YhdL) 37 a §:n 7 momentin nojalla

Lausuntopyyntönumero: VN/4163/2023

Valtioneuvoston esitys asetukseksi mikrojärjestöjen tilinpidosta

Fingon lausunto 21.4.2023

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausuntomme valtioneuvoston asetusluonnokseen mikrojärjestöjen tilinpidon helpottamiseksi. Esitys asetuksesta on yksi johdonmukainen pyrkimys toteuttaa Marinin hallitusohjelman Turvallinen oikeusvaltio Suomi -tavoitetta, jossa todetaan, että Hallitus turvaa osallisuuden ja monimuotoisen kansalaistoiminnan edellytykset valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Yhtenä keinovalimoina nostetaan esille byrokratian keventäminen ja katsomme, että esitys asetuksesta on yksi tervetullut askel tähän suuntaan. Yhtenä vahvan kansalaisyhteiskunnan tunnusmerkkinä voidaan pitää sen monimuotoisuutta ja siksi on erityisen tärkeää huolehtia juuri pienten järjestöjen toimintaedellytyksistä.

Yhdymme SOSTE:n näkemukseen siitä, että asetusluonnoksessa esitetty kevyemmän tilinpidon malli olisi todennäköisesti vastannut sellaisen pienyhteisön tarpeisiin, joka on järjestäytynyt toimintaryhmäksi. Asetusluonnoksessa on tältä osin irrotettu joitakin osioita viime vuonna pöydälle jätetystä toimintaryhmäläistä. Onkin todennäköistä, että kevyemmän tilinpidon hyödyt saataisiin paremmin käyttöön toimintaryhmissä.

Toteamme samoin kuin SOSTE omassa lausunnossaan, että asetusluonnoksen 13§ ja sen kohdassa 3 mainittu selvitys tilinpidon jäsenavoimuuden toteutumisesta jää epäselväksi ja voi asetusluonnoksen hengen vastaisesti jopa lisätä byrokratiaa. Mitä tällä selvityksellä tarkoitetaan ja miksi sellaisen tekeminen on katsottu välttämättömäksi? Mikroyhdistysten jäsenmäärä on liki poikkeuksetta vähäinen, jolloin niiden toiminnan luonne on lähtökohtaisesti avointa, kaikkien tiedossa.

Asetusehdotuksen 6§:ssä esitetään, että kustakin kassakirjan merkinnästä tulee käydä ilmi maksun peruste ja tieto siitä, keneltä maksu on saatu. Yhdymme Allianssin näkemukseen siitä, että tällaista vaatimusta voidaan pitää kohtuuttomana ja taas byrokratiaa lisäävänä, ei suinkaan sitä keventävä käytäntönä. Mikrojärjestöjen käteistulot muodostuvat pitkälti pulla- ja kahvikassoista tai pienmyyjäisten tuottoina, jolloin lahjoitusten tai pienostojen antajan henkilötietojen kerääminen lisää byrokratiaa ja on käytännössäkin vaikea toteuttaa. Samoin on todettava, että yksityisyydensuojaan liittyvän keskustelun ja säätelyn myötä kynnys henkilötietojen antamiselle on noussut. Jos vähäinen mutta pienyhdistykselle tärkeä lahjoitus jää tekemättä henkilötietojen keruun aiheuttamasta vaivaantuneisuudesta, asetus heikentäisi, ei vahvistaisi mikroyhdistysten toimintaedellytyksiä.